

Rīgā, 2022. gada 25. oktobris
Nr. 33/2022
Nr. 1-25/119

Partiju apvienībai “Jaunā Vienotība” valdes priekšsēdētājam
Krišjānim Kariņam
sekretare@vienotiba.lv

**Partiju apvienības “APVIENOTAIS SARAĶSTS - Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu
Apvienība, Liepājas partija” valdes līdzpriekšsēdētājiem**
Edvardam Smiltēnam
Edgaram Tavaram
birojs@apvienotaisaraksts.lv

**Partiju apvienības Nacionālā apvienība
„Visu Latvijai!” – „Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” valdes priekšsēdētājam**
Raivim Dzintaram
info@nacionalaapvieniba.lv

Par pārnozaru jautājumu efektīvu pārvaldību valstī

Ārvalstu investoru padome Latvijā (turpmāk – FICIL) un Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – FNA) augsti novērtē darbu, kas ieguldīts, veidojot nākamo Latvijas Republikas valdību. Publiskajā telpā ir izskanējuši vairāki jautājumi, kas ietekmē ekonomikas attīstību un uzņēmējdarbības vidi Latvijā.

FICIL un FNA vēlas izteikt atbalstu nepieciešamībai noteikt vienu atbildīgo iestādi ar skaidru mandātu visaptveroši risināt klimata un enerģētikas jautājumus, ja nepieciešams izveidojot atsevišķu ministriju. Šobrīd publiskajā sektorā ir liela sadrumstalotība vairākos jautājumos. Tieši klimatneitrālas ekonomikas attīstības jautājumu raita virzība un ieviešana ir vitāli svarīgi tuvāko gadu laikā. Pārdomāta, koordinēta, datu analizē balstītu lēmumu pieņemšana un īstenošana šajā jomā neapšaubāmi veicinās ekonomikas attīstību un mūsu valsts starptautisko konkurētspēju. Minētā īstenošanai ir ļoti svarīga gan horizontālā sadarbība, gan valsts varas pastāvīgs atbalstu, kā arī atbilstoša centralizācija un proaktīva, atbildīga lēmumu pieņemšana. Ja par šīs politikas īstenošanu turpinās atbildēt visi, patiesībā atbildīgs nebūs neviens, un 2030.gadam noteiktos mērķus Latvija nerasniegs. Viena atbildīga iestāde vai ministrija, kas koncentrējas uz enerģētikas, energoefektivitātes, kā arī vides jautājumiem ir pirmais nepieciešamais solis, lai efektīvi paveiktu šos uzdevumus, tādējādi attīstot tautsaimniecību, kā arī konsekventi palielinot valsts enerģētisko neatkarību.

Vēlamies uzsvērt, ka ikvienā jautājumā, bet šobrīd tik kritiski svarīgajā enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā jo īpaši, ir nepieciešama ar datiem pamatota politikas īstenošana. Valsts un pašvaldību iestādes vāc milzīgu datu apjomu, kas būtiski pārklājas un netiek vienmēr efektīvi izmantots analīzei, tostarp izmantojot automatizētos rīkus, jo trūkst, piemēram,

savstarpējās savienojamības starp dažādām valsts datu bāzēm. Precīziem un aktuāliem augstas kvalitātes datiem jābūt galvenajai valsts digitalizācijas politikas prioritātei. Jāveicina šādu datu pieejamība un analīze, lai uzlabotu gan likumdošanas un izpildvaras kvalitāti. FICIL un FNA uzskata, ka kvalitatīvu datu un to analīzē balstītas informācijas trūkums būtiski kavē Latvijas konkurētspēju, jo politikas veidotājiem ir būtiski apgrūtināta proaktīvu un vispusīgi izvērtu lēmumu pieņemšana. **Attiecībā uz klimata mērķu sasniegšanu augstas kvalitātes dati ir it īpaši svarīgi, lai izvērtētu esošo situāciju, novērtētu progresu un īstenotās politikas efektivitāti, kā arī pārliecinātos, ka noteiktie mērķi ir sasniegti.**

Ievērojot minēto par valsts digitalizācijas politikas prioritātēm, FICIL un FNA vēlas uzsvērt nepieciešamību izveidot konkrētu atbildīgo iestādi arī par visaptverošas digitalizācijas politikas attīstību un īstenošanu valstī. **Digitalizācijai ir jābūt valsts līmeņa prioritātei. To var panākt ar skaidru mandātu, vienu atbildīgo institūciju, kā arī apkopojot un jēgpilni īstenojot labāko citu valstu un privātā sektora digitalizācijas praksi, nodrošinot kopēju politiku un spēju pieņemt centralizētus lēmumus** (kur tas ir pamatoti un proporcionāli), nodrošinot attīstības saskaņošanu starp valsts institūcijām un optimālāku resursu atkārtoto izmantošanu valsts institūciju starpā, kā arī nodrošinot rīkus (piemēram, pietiekamu budžetu), kas virza kopējo digitālo politiku. Šāda iestāde būtu atbildīga par valsts līmeņa IKT vīziju, stratēģiju, politiku, noteikumiem, īpašām centralizēti pārvaldītajām IKT norisēm, kopīgas arhitektūras pārvaldību un citām funkcijām, ko šobrīd nodrošina vairākas institūcijas. Pievēršam uzmanību, ka digitālās transformācijas ministri vai atbildīgās iestādes pēdējos gados ir izveidotas vairākas valstīs – sākot ar Norvēģiju, kur digitalizācijas līmenis ir augsts, kā arī Ukrainā, kur digitālā transformācija ir salīdzinoši sākuma stadijā.

Valsts ekonomikas attīstību un uzņēmējdarbības vidi Latvijā ietekmē vairāki faktori, t.sk. kvalificēta darba spēka nepieejamības problēma, neatbilstošas prasmes, neproporcionāls nodokļu slogs un ēnu ekonomikas īpatsvars, tomēr šobrīd vairākos kritiski svarīgos jautājumos ir novērojama viena un tā pati problēma – sadrumstalots publiskais sektors, kur pārklājas funkcijas un ir nepietiekama atbildība par rezultātu sasniegšanu. Veidojot nākamo valdību un izvērtējot darba kārtības būtiskākos jautājumus, lūdzam pievērst uzmanību arī valsts pārvaldes sistēmai kopumā un atbildības sadalījumam tajā, kas var bremsēt efektīvu darbu un stimulēt valsts stagnāciju turpmākajos gados. Tādēļ FICIL un FNA atbalsta mūsu valsts pārvaldes nekavējošu modernizāciju, lai tā atbalstītu un veicinātu Latvijas attīstību, tostarp veidojot atsevišķu atbildīgu institūciju, kas koncentrēsies tikai uz enerģētikas, energoefektivitātes un klimata jautājumu risināšanu, kā arī vienu atbildīgu valsts iestādi, kas vadītu un koordinētu jēgpilnu valsts digitālo transformāciju.

Ar cieņu,

Linda Helmane
FICIL izpilddirektore

Sanita Bajāre
FNA valdes priekšsēdētāja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU